

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 Ft 80 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
SZITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Ellől-tt 25. szám. (Köztelek).

Tóth Béla.

„Az alma nem esik messze a fájától“ mondja a példabeszéd, melyet alkalmazhatunk Tóth Bélára, erre a kiváló magyar tárczairóra, a kinek az arczképét ma bemutatjuk. Mert tudni kell, hogy Tóth Béla fia Tóth Kálmánnak, a hatvanas évek kedvencz költőjének, a kinek hazafias és lírai költeményei kedvencz olvasmánya voltak a forradalom után következett szomorú időkben és később a felvirradás után is.

Tóth Béla, a kiváló költőnek fia szintén apja nyomdokain halad az irodalom mesgyéjén s az a munka, a melyet serényen végez, nem áll mögötte hazafiság dolgában sem, az apa által végzett munkának. Nem csak a történetíró munkáját végzi Tóth Béla az ő írásaival, a midőn összegyűjtögeti azokat az értékes kavicsdarabokat a nemzeti multból, a melyek följegyzésére a történetírás bonczolgaató, latolgaató tudósa ki nem terjeszkedik s máskülönbben elveszelődtek volna a sövényben, de egyuttal becses és hasznos szolgálatot tesz az irodalomnak is, mert az ő könyvei beláthatatlan hosszú időre értékes olvasmányát fogják képezni a magyar közönségnek.

Tóth Béla „Szájruj-szájra, a magyar nemzet szálló igéi“ czim alatt sok száz olyan mondást gyűjtött össze nem rég a nemzeti multból, a melyek mindegyikéhez fűződik valami történet, valamely esemény, a mely kidomborítja vagy az akkori történeti helyzetet, vagy az azon korban élt emberek hazafiságát, jellemét stb. Nagy örömmel

fogadta és élvezettel olvasta a magyar közönség Tóth Bélának ezt a szép és értékes munkáját, a mikor az pár évvel ezelőtt megjelent.

Most ujabbán ismét gazdagította Tóth Béla nemzeti irodalmunkat, összegyűjtve a „Magyar anekdóta-kincs“-et. Több kötetből fog állani ez a munka, melyben a szerző összegyűjtötte az

Árpádok korától egész a mai napig azokat a tréfákat, élceket és egyéb jóizü humoros dolgokat, eseményeket, történeteket, melyek apáink és ősapáinkkal megtörténtek vala. S mindezeket oly jóizüen, oly közvetlenül magyarázgatja meg Tóth Béla ebben a nagy munkájában, hogy az ember szive-lelke felélénkül azok olvasása folytán.

Tóth Béla munkássága tehát vajmi nagy nyereség nemzeti irodalmunkra nézve s ha még azt vesszük tekintetbe, hogy a férfi-kornak még csak a delén van s hazafias munkásságától az irodalom terén még sok szépet várhatunk.

Tóth Béla 1857-ben született. Kora fiatalságát arra

használta fel, hogy beutazta Bulgáriát, Macedoniát, Görögországot és Egyiptomot. Első műve 15 éves korában jelent meg „János barát“ czimmel. Tóth Béla kiváló hirlapíró, nagy nyelv ismerettel és európai műveltséggel bir, 1877 óta mintegy ezer tárczacikkelyt irt s vagy 50 kötetnyi szépirodalmi és egyéb munkát fordított francziából és olaszból. Ujabb művei: „A mi urunk Jézus Krisztus gyermekségéről“ írott könyv, „Szájruj-szájra“, „Mendemondák“, „Magyar ritkaságok“.

Tóth Béla.

Az ujkori Minotauros.

Az ókor előtti időkből tudunk egy mesét egy szörnyállatról, a kit Minotaurosnek hívtak. Rettenetes étvágyát az athénei szüzek vérével csillapította. Hosszu ideig áldozta Athene ennek a szörnynek ifjait és leányait, még végre akadtt egy bátor ifju, a ki vakmerőséggel és fufanggal életét vette. Ezt az ifjut Theseusnak hívták.

Mikor olvassuk ezt a görög regét, a kiegyezés jut az eszünkbe. Mert a kiegyezés kérdése csakugyan olyan, mint egy ujkori Minotauros. Csakhogy ennek nem ifju szüzekre fáj a foga, hanem a miniszteriumokra. Eddig már három kormányt evett meg. Kettőt Bécsben, egyet nálunk. Bánffy, a vakmerő politikust ez a vadállat nyelte le. Ezért voltaképpen hálásak lehetnénk neki, csak az a baj, hogy étvágya egyre tart.

A kiegyezés kérdése a Bánffy bukásával újra megrekedt, ki tudja már hányadszor. Széll azután, mielőtt miniszterelnökké lett volna, ugy egyezett meg a pártokkal, hogy a kiegyezést meg fogjuk hosszabbítani közös elhatározással 1903-ig. Nem kötünk tehát szokás szerint 10 évre kiegyezést, hanem csak négy évre.

Ebben az az okosság van, hogy a külállamokkal kötött szerződéseink 1903-ban járnak le. Kivánatos tehát reánk nézve, hogy 1903-ban szabadon rendelkezünk magunkkal. Már pedig szabadon csak akkor rendelkezhetünk magunkkal, ha ebben az időben nem vagyunk összekötve Ausztriával. Ha látjuk 1903-ban, hogy az osztrákkal nem tudunk becsületesen kiegyezni, akkor azt mondjuk, hogy nem kell a szövetsége, hanem csinálunk önálló magyar vámterületet s a külföldi államokkal ennek a külön magyar vámterületnek az érdekeihez képest kötjük meg a kereskedelmi és vámszerződéseinket. Ekkor megvan a fegyverünk ahhoz, hogy a szabad elhatározásunknak érvényt szerezzünk.

Ezt a fegyvert akarták megőrizni akkor, a mikor az országgyűlési pártok elhatározták, hogy csak 1903-ig kötik meg a kiegyezést. Ő felsége is jóvá hagyta a megállapodást. Most rákerült a sor arra, hogy a megállapodást végrehajtsák s az osztrák meg a magyar kormány tárgyalásba bocsájtkoztak. Mi pedig azt hittük, hogy az ujkori Minotauros étvágyát kielégítve, már megszélidült. Nem ugy van.

Az osztrák kormány megint ezer akadékoskodással áll elő. Ezek az osztrák kormányférfiak az osztrák birodalmi egység szétbontására törekvő pártok hatalma alatt vannak. A pártok egy részének egyáltalán nem kell a kiegyezés. Ugy gondolják, a magyar szövetség nélkül hamarabb szétzüllick Ausztria s a nagyralátó apró nemzetségek talán koronához is jutnak. A pártok másik részének pedig csak olyan kiegyezés kell, a mely-

nek a tejszine az övök legyen, a savója a mienk. Az a kormány, mely ilyen pártoktól függ, becsületes kiegyezést velünk nem köthet, mert ha ilyen akarna, elbukik alulról. És különösen nem hagyhat ellenük felhasználható fegyvert a mi kezünkben.

Az osztrák kormánynak az most az egyedüli törekvése, hogy megbuktassa Széll Kálmánt, mielőtt ez elhatározását keresztül vihetné. Azután, ha ez megtörténnék, keresne a bécsi udvar egy olyan magyar kormányelnököt, a kivel lehet „okosan“ beszélni.

Elszánt harcz indult meg tehát a két kormány között és Minotauros tátogatja az állkapcsait. Kit nyel el: Széllt-e, vagy Thunt? Vagy egy ujkori Theseust talál fel Széll Kálmánban?

Annai bizonyos, Széll ennél a harcznál bebizonyíthatja, hogy méltó arra a bizalomra, a melyet a magyar nemzet részéről osztatlanul élvez. Most végképpen meggyőzheti azt a Minotaurost, a melynek három évtized óta áldozzuk közgazdasági és nemzeti érdekeinket.

Az Albrecht-szobor és a magyar honvédség.

Albrecht főherczeg emlékszobrának pünkösdi vasárnapján volt a leleplezési ünnepélye Bécsben. Az ünnepély sem eshetett meg anélkül, hogy Ausztria és Magyarország vetélkedése szóba ne kerüljön. Ott voltak ugy a fekete-sárga zászlók mellett mindenütt a magyar lobogók is, minek az a jelentősége, hogy a hadsereg, közös volta ezen az ünnepélyen nyilvános kifejezésre jutott. De erre sok lap azt mondja, hogy a magyar zászlót csak azért vitték oda, hogy meghajtsák Albrecht emléke előtt. Baj tehát az is, hogy ott volt a magyar lobogó, még nagyobb baj lett volna, ha hiányzik. Látni való, hogy szörnyü nehéz az igazság utja.

De van egy másik baj is. Ugyanis levezenyeltetett a szoborleleplezéshez egy magyar honvédszázad is. Ezzel több lap állítása szerint, durva törvénysértést is követtek el az intéző körök. Törvényeink ugyanis egyenesen megtiltják, hogy a honvédség az országgyűlés engedélye nélkül az ország határain tul kivezenyeltessék. Akik ilyenformán törvényszegéssel vádolják az intéző köröket, nem olvasták el a törvényeket.

Az 1868-diki törvény, a mely az országgyűlés beleegyezésétől teszi függővé az ország határain kívül való rendelését, 1890-ben módosult. E módosítás folytán Ő Felségének most jogában áll a konvédséget az ország határain tul is *rendelni*, de azt *alkalmazni* nem. A honvédség rendeltetéséről szóló törvényszakas pedig ugy a régi 1868-iki, mint az új 1890-iki törvényben így hangzik:

„A honvédség háboru idején a közös hadsereg támogatására és a belvédelemre, béke idejében pedig kivételesen a belrend és biztosság fentartására is van hivatva“.

A pozsonyi honvédszázadot pedig nem „a belrend érdekében“ vitték Bécsbe. Mert ehhez csakugyan az országgyűlés előleges vagy utólagos jóváhagyására lenne szükség. Törvénysértés ezuttal tehát nem történt. Honvédszázadunkat egyszerű diszszolgálatra vezényelték Bécsbe, a mihez Ő Felségének joga volt. Ne menjük bele a szörszálhasogatásba, mert ezzel csak *igazi* jogaink és törvényeink megvédésétől terelődik el a figyelem.

Képviselők beszámolója.

Enyedí Lukács, a tápéi kerület országgyűlési képviselője május 21-ikén tartotta meg beszámolóját kerületi székhelyén, Horgoson és a horgosi tanács olvasó-körében. *Enyedí* Lukács beszámoló beszédében az általános politikai kérdések fejtegetése után felemlítette azon okokat, a melyek arra birták, hogy az előző kormány ideje alatt a kilépettekhez csatlakozott. Az akkori kormány ténykedését nem találta megegyezőnek az ő elveivel és álláspontjával, úgy látta, hogy a kormány ellentétbe jött a joggal és ennek a felelősségében osztozkodni nem tudott. Amikor aztán a régi helyébe oly kormány következett, a mely az ő elveivel megegyező elveket vallott és meggyőződött arról, hogy az új kormány politikai hitvallásával biztosítékot nyújt arra, hogy az ország jogai megvédessenek, akkor ő volt az első, a ki pártba visszament. A kétezer emberből álló hallgatóság nagy éljenzéssel fogadta a beszámolót.

Illyés Bálint függetlenségi párti képviselő szintén pünkösdi első napján tartotta beszámolóját Bihar-Nagy-Bajomban. Fejtegette választói előtt a függetlenségi párt jövőbeli magatartását. Felemlítette, hogy a függetlenségi párt legközelebb a kiegyezési tárgyalások alatt erélyes mozgalmat kezdeményez az önálló vámterület érdekében, valamint az *általános választói jog* behozatala mellett is. — A képviselő körutját folytatva, pünkösdi hétfőjén Saápon és Derecskén tartott beszámolót, a hol mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták.

Sima Ferencz ügye.

Sima Ferencz szentesi képviselő ellen, köztudomásulag, különféle időközökben, különféle vádak emeltettek, melyek eddig nem kevesebb mint negyvenhárom esetben foglalkoztatták a képviselőház mentelmi bizottságát is, mely gyakran kiszolgáltatta a nevezett képviselőt, de a legtöbb esetben zaklatást látott és kiadatását megtagadta. Legutóbb *Sima Ferencz* ellen esődöt kértek és daczára annak, hogy — mint *Sima* és több tanu állítja — a hitelezőket készpénzzel akarja kiegyenliteni, a szegedi kir. törvényszék a esődöt mégis kimondta ellene. *Sima Ferencz* választói ebből azt látják, hogy képviselőjüket ily módon igyekeznek megfosztani mandátumától s épp azért a minap este impozáns tüntetést ren-

deztek mellette, melynek lefolyásáról a szentesi függetlenségi párt a következő távirattal értesítette lapunkat:

„*Sima Ferencz* képviselő mellett tegnap azon alkalomból, hogy bár az ellene intézett esődátadás összegét letétbe helyezte, a törvényszék mégis kimondta a esődöt, Csongrádmegye összes ellenzéki pártjai, de különösen a szentesi párhivek rendkívüli tüntetést rendeztek. Ezer fáklya égett, husz ezer ember vonult *Sima* lakására, hol a megye összes ellenzékének vezetői üdvözlő beszédeket tartottak. Kijelentették, hogy azon 10—20 emberrel szemben, kik magukra tábláztatták a vármegyét, Simát életükkel és vagyonukkal megvédik. A fáklyásmenet után bankett volt. *Sima* ügyében e hó 15-én az egész vármegye ellenzéke értekezletet tart Szentesen“.

Gazdasági munkások elhelyezése.

A munkanélkül levő munkások és munkást kereső érdekében közöljük, hogy a földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya (II. emelet 70. szám) azon gazdasági munkásokról, a kik bármely vidéken hajlandók munkát vállalni, jegyzéket vezet s azoknak, a kik munkásokat keresnek, szóbeli, magánlevélbeli vagy távirati megkeresésre díjtalanul és azonnal felvilágosítást ad s a munkások felfogadása körül segédkezet nyújt.

A szövetkezetek feladata.

Mint tudjuk, a gróf Károlyi Sándor-féle hazai szövetkezetek beléptek a központi hitelszövetkezetbe, hogy ily módon több hitelforráshoz juthassanak, bélyeg- és illetékmentességet élvezhessenek. Most tartották a hazai szövetkezetek utolsó kongresszusát s ez alkalommal határozatba ment, hogy megalapítják a *Szövetkezetek Szövetségét*. Az új szövetség és a Központi Hitelszövetkezet között különbséget kell tehát tenni. A Szövetkezetek Szövetsége egy tisztán társadalmi intézmény lesz. Feladatául teszik a szövetkezeti mozgalmak megindítását és helyes irányítását. A megalakuló szövetkezetek azután belépnek a Központi Hitelszövetkezetbe, a honnan hitelet nyerne s kedvezményeket fognak élvezni.

Az alakítandó szövetségre vonatkozó gróf *Károlyi Sándor*-nak, a szövetkezeti ügy buzgó apostolának a kongresszuson elmondott beszédje, melyet alább közlünk s melyre különösen felhívjuk a figyelmet a szövetkezeti téren működő vagy működni akaró olvasóinknak.

Gróf Károlyi Sándor a szövetkezetekről.

Szövetkezeti életünkben egy új korszak nyílt meg. A feladat eddig az volt, hogy terjedjen a szövetkezeti eszme. Mikor azt találtuk, hogy ennek a mozgalomnak terjesztésével szükséges nemcsak Pest vármegyében maradni meg, hanem e megyén kívül is folytatni kell a munkát, megtettük ezt is. Így történt, hogy a szövet-

kezeti ügy nagyobb hullámokat vert és oly közvélemény formálódott mellette, a mely azt ma melegen karolja fel. Ezen erős közvélemény folyamánként tekinthetjük a múlt évben alkotott 23-ik törvényezikket, a mely a szövetkezeteknek új életet ad, nekik új medret nyit, a melyben haladhatnak tovább.

Ha visszanézek a 15 éves multra, azt látom, hogy mi csak kis keretekben dolgoztunk; aránylag kevés szövetkezetet csináltunk, mert a szövetkezetek központi kötelekének nem állott a kellő pénzerő rendelkezésére. Mindössze 480 szövetkezetet alkottunk. E mellett a szövetkezeteknek csak egyik fajtát karoltuk fel, csakis a hitelről beszéltünk, holott tudnivaló dolog, hogy nemcsak az ősös hitel, de egyéb sok más is van, a mi szövetkezeti uton elérhető és ezeknek kielégítése azt hiszem épp annyira szükséges, mint az ősös hitel. Így a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek azok, a melyeknek minden neme, akár a bor-, gyümölcs-, tej-, vaj-, akár gabonaeladásra, akár ez anyagoknak értékesítésére, vagy a gépeknek közösen való beszerzésére, legelők együttes kibérlésére vonatkozik, méltó arra, hogy általunk fölkaroltassék. Ezekon kívül itt van a biztosítás, a mely épp oly nagy horderejű, épp oly fontos, mint a mit mi eddig intendáltunk. Az élet-, a nyugdíj-, tűz- és jégbiztosítás mind oly dolgok, a melyekből a nagy vállalkozók rajtunk, érdekelteken nagy hasznot vesznek. Hogyha mi magunk ezen dolgokat szerencsésen szervezzük és intézzük, elérhetjük azt, hogy sok hasznot csinálunk, magunknak biztosíthatjuk azt a hasznot, a mit a nagy vállalatok eddig zsebreraktak. E mellett megszokjuk az összetartozandóság érzetét magunk közt fejleszteni, a mire szüksége van a kis földművelő embereknek éppen úgy, mint minden más társadalmi osztálynak.

Mindenfelé azt látjuk, hogy az egyes rétegek szervezkedni kezdenek. A szabadság uralma alatt az erős még erősebb lett, a gyöngé pedig alulra került. Mindenütt azt találjuk, hogy elsőnek szervezkedett a *tőke*; azután szervezkedtek a kereskedők. Szervezkedett a közvetítő kereskedés is, nem azért, hogy csupán adjon és vegyen, mint régen, hanem hogy az árakat a maga előnyére alakítsa. Az iparnál megteremtik a kartelt a cukor, vas, petroleum és szénre nézve. Mindenütt a kartellel, a szervezkedéssel találkozunk.

A hogy ezek szervezkedtek, éppugy nekünk is szervezkednünk kell. A földbirtokosoknak a maga érdeke szerint a hitel rendezésére, a munkás ügyeknek előmozdítására, a gabonának és minden anyagnak értékesítésére szervezkedni kötelessége. Egyszóval, szervezkedjék a földművelője úgy, mint az ipar és a tőke tulajdonosa. Várható, hogy épp úgy szervezkedni fog a fogyasztó is, mert meg kell magát neki is védeni az eladó esetleges túlzásai ellen. A fejlődés menete az, hogy a tőkénél, a földbirtokosságnál, a munkásnál, a fogyasztónál, mindenütt szervezetek létesülnek. Ezeknek helyes kifejtése a mai korszak föladata.

De a szövetkezésnek nem az a föladata, hogy a földművelési szövetkezetek harcban álljanak az ipariakkal, vagy a munkás és iparos szövetkezetekkel.

Czélunk nem lehet az, hogy mi társadalmi harcokat idézzünk elő, a vagyonos és kevésbé vagyonos, vagy vagyontalan között, — sőt inkább azt kell kitűzni czélul, hogy ezen szövetkezetek erejével nyugalmasabb és békés társadalmi állapotok jöjjenek létre. — Nem a harcias állapot tehát, hanem az *ellentéteknek kiegyenlítése* a czél. Midőn ezt mint alapot elismerjük, akkor egy másik dolog előtt állunk, az előtt t. i. hogy ennek a mikéntjét keressük.

Az új országos központ szívesen fog oly szövet-

kezeteket támogatni, a melyek föladata a gyengébbek védelme. Midőn most a törvény oltalma alatt megalkult az országos szövetkezet, amely mindezen dolgokat pénzbelileg szolgálja, szükségét látjuk annak, hogy létesítsék egy másik központ is, mely a szövetkezeti mozgalmat erkölcsileg támogatná, szellemileg irányítaná. Erre nézve csináltunk egy alapszabályt. Az új alkotásnak *Szövetkezetek Szövetsége* a neve. Mai kongresszusunkon ezen alapszabály tárgyalásáról lesz szó. Ez lesz a kiinduló pont, a mely a szövetkezeti mozgalmakat ezentul irányítani fogja nemcsak a hitelre nézve, hanem minden irányban.

Azt hisszük, nemsokára kiderül, hogy az 1898. évi 23. t.-cz. alapján teremtett új országos központ képtelen lesz kellőleg irányítani a szövetkezetek szárait és ezreit. Az új központnak, lehet, hogy rövid idő alatt ezer és ezer szövetkezettel lesz dolga. Éppen ezért szükséges lesz a vidéki központok létesítése, szervezése és tovább fejlesztése. Ezen vidéki központok nemcsak a hitel, de a szövetkezés egyéb ágazataival is fognak foglalkozni. Én nagy súlyt fektetek ezekre; ezeknek kell meghonosítaniok minden járásban, faluban a szövetkezeti formáknak azon fajait, a melyekre ott szükség van.

A szövetkezetek szövetségének alapját és egyáltalán a szövetkezeti mozgalom fejlesztésének alapját én a vidéki központokban látom letéve; ezeket kell létrehozni, megalkotni, ezek vezetik majd az ügyeket nagyobb erővel, mint kongresszusunkkal mi tudtuk vinni. Mivel az új országos központnak nem néhány száz, hanem a közel jövőben tán sok ezer szövetkezettel lesz dolga, annál inkább szüksége lesz az ellenőrzésre. Ezt az ellenőrzést és felügyeletet csak a vidéki központokkal lehet eszközölni, melyeknél a szövetkezetekről hangzó panaszok, hibák, mulasztások orvoslást találnak, akkor lesz egy hely, ahol illetékesen elbíráltatik minden fölmerülő kérdés, nem idegen fórumok által, hanem szövetkezetek által megbízott tagok, tehát magunk részéről. A magunk által választott bírók lesznek tulajdonképpen azok, a kik ítélkeznek, határoznak a felmerülő ügyekben.

Ezeknek a központoknak egyébiránt föladata lesz a fent elősorolt teendőket a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek tekintetében is végezni. Miután azonban az új országos központ a pénzügyi és kezelési ügyekkel évről-évre jobban el lesz foglalva, nagyon szükséges, hogy az erkölcsi és értelmi vezetést a szövetkezetek szövetsége és ennek keretében a vidéki központok vállalják magukra.

Én ilyen föltetelek mellett bátran és őszintén ajánlhatom a szövetkezeti kongresszusnak azt, hogy a mi szövetkezeteinkkel lépünk be az országos szövetkezetbe.

KÜLFÖLD.

A békekongresszus. Jól emlékezhetünk még arra, hogy Miklós orosz czár a világbéke létesítése érdekében felhívást intézett az összes nagyhatalmakhoz. Az orosz czár értekezletre hívta össze a nagyhatalmakat, a melyen azt kellene megbeszélni, mily módon lehetne kivinni az általános lefegyverkezést. Az orosz czár előtt sem az lebegett persze, hogy az államok egyszerre bocsássák villággá hadseregüket, hanem lehetőleg csökkentsék, és a háborúk kitorésének igyekezzenek elejét venni azzal, hogy nemzetközi bíróságot válasszanak, a mely vitás ügyekben itélni fog.

A békekongresszus most ült össze Hágában.

Huszonöt európai és amerikai képviselőjében kilenczvennyolcz diplomata jelent meg ott. Elnökökül Miklós ezár nagykövétjét: *Staal* bárót választották meg. Csak a megnyitás és a kongresszus berekesztése lesz nyilvános, az érdemleges tanácskozások a nyilvánosság kizárásával történnek. Előreláthatólag a kongresszus több, mint egy hónapig fog tárgyalni.

A népek mind szeretnék, ha a béke kongresszus minél nagyobb eredményeket érne el, mert a katonai terhek alatt roskadoznak, az adót és az adósságot nem bírják már elviselni, szabadságukat a katonai szolgálatban elvesztik. Hogy miért akarják a kormányok a háboru embertelenségeit fentartani, a hadsereget fejleszteni, és miért nem akarják elfogadni a ezár békeajánlatát, ezt a népek nem értik meg. Ez titka a mindég nagyobb hatalomra törő hatalmasságoknak. S az igazat megvallva, félünk tőle, hogy a nagyhatalmak kiküldöttjei nem azért mentek Hágába, hogy világbékét csináljanak, hanem inkább ennek meghiusítására.

A 80 éves Viktória királynő. Anglia királynője és Kelet-India császárnéja e hó 24-én ülte meg életének 80-ik numerusát. 1819 május 24-én született, 1837. jun. 10-én lépett a trónra, 1838. jun. 28-án koronázták meg. Nőül ment rokonához, Szász Coburg Albert herceghez. Boldog házasságából 9 gyermeke született. De a nagy boldogságát megirigyelte a sors és elragadta tőle 1861. decz. 14-én a bálványozásig szeretett férjét, ki a politikában is hatalmas támasza volt. Évtizedeken át szenvedte a szörnyű veszteség fölött érzett fájdalmát s amennyire csak uralkodói kötelességei engedték, visszavonultan élt. A XIX. század legnagyobb uralkodójává nőtte ki magát. Bámulatos tapintatossággal és éleslátással bir szive ritka jósága mellett, mely tulajdonságok egymást szolgálva, együtt működve és együtt hatva ellenállhatlan befolyást gyakoroltak és gyakorolnak a legönállóbb gondolkozású államvezérekre is. Természeténél fogva a politikában mindig inkább a szabadelvű fölfogásnak hódolt, de azért soha sem ellenkezett népével. Sőt a parlamenti rendszer követelményét annyira tiszteletben tartotta, hogy a hatalomra került pártból választotta mindannyiszor udvartartásának női tagjait is. Így azután kikerülte elődjének hibáit, melyekkel minduntalan ellentétbe jutottak a parlamenttel. Európa nagymamája, kinek unokái német és orosz trónon ülnek (német császár s az orosz ezárné), az angol népnek még nagy szüksége van. Az a tisztelet és gyöngédség, melylyel a nevezett hatalmak Viktória királynőt övezik, s tőle minden fájdalmat távoltartanak, erős pajzs az angol vezérpolitikusoknak.

Az a 80 év, melyet Viktória létezése képvisel, Nagy-Brittánia legdicsőségteljesebb korszaka s uralkodásának 62 éve alatt fejlődhetett oly óriási világhatalommá, a mely ma minden más hatalmat túlszárnyal. E 62 év alatt Viktória soha sem tagadta meg magát. Hü öre volt az alkotmányosságnak és szabadságnak s ezzel kivívta az egész világ tiszteletét.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőink, kiknek előfizetése május hó végével lejár és akiknek a mai számhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy annak felhasználásával az előfizetésüket mielőbb ujítsák meg, mert ezek a t. előfizetők ezen a számon kívül már csak egyet kapnak.

Budavár bevételének ünnepe.

Budavár bevételének 50-edik évfordulóját Pünkösd vasárnapján ünnepelték meg szerte az országban. Az emlékünnap fénypontja a magyar fővárosra esett, mely tanuja volt ötven év előtt a honvéd név dicsőségének, önfeláldozó bátorságának, melylyel a honvédsereg megmászta Budavár bástyáit és halált megvetéssel szállott szembe a várat őrző osztrák sereg kartáesztüzével. A budapesti függetlenségi és polgári kör vezette az emlékezetes ünnepet, köréje csoportosultak a főváros egyéb hazafias egyesületei, polgárai és az egyetemi ifjak. A nagy idők előregedett, ma már aggastyánokká lett vitéz hősei, a 48-as honvédek közül a fővárosból és vidékről sokan vettek részt az ünnepen, melynek közönsége rajongással vette őket körül. A Nemzeti Múzeum előtt indult föl a sok ezerre menő ünneplő közönség Budavárba, hol a honvédszobor előtt vette kezdetét az ünnep *Barabás* Béla országgyűlési képviselő lelkes szónoklatával, ki megragadó vonásokkal vázolta a budavári ostromot, dicsőítvén a jelenlevő öreg honvédeket, kik könyázott arczezal hallgatták a hőstetteikről való emlékeztést. A szónok a szobor talpazatára tette beszéde végén az országgyűlési függetlenségi és 48-as kör koszoruját. Hazafias beszédek és szavatelok kíséretében sok kör és egylet rakta le ezután koszoruját a szobor talpazatára.

Az ünneplők ezután a németvölgyi temetőhöz vonultak, hol a várbevételnél elesett névtelen hősök porai nyugosznak. Itt *Visontai* Soma országgyűlési képviselő mondott megható gyászbeszédet és több, a negyvennyolczas hősokeket dicsőítő beszédek közben koszorúzták meg a behorpadt sírok fakeresztjeit. *Tésy* Bálint nagykörösi földmives, ki szabadharcos volt negyvennyolczban, a közös honvédsir rácsához állott és sirva vett bucsut a dicső bajtársak nyugvóhelyétől. A közönség könybeborult szemmel, elszorult szível hallgatta keresetlen szavait.

Színházakban, iskolák, és egyletekben mindenütt hazafias ünnepeket tartottak az évforduló alkalmából.

Erzsébet királyné első szobra. A zalamegyei Nyirád községben hétfőn leplezték le Erzsébet királyné szobrát a vidékről odazarándokolt ezrekre menő közönség jelenlétében. Ez az első szobra királynénknak, melyet magyar földön lelepleztek. Egy ligetben van felállítva a szobor, s a ligetet Erzsébet királyné ligetnek nevezték el. A leleplezésnél az ünnepi beszédet Andalt Lajos esperes-plébános tartotta.

Meddig áll még Vajda-Hunyad? A kiállítás legszébb épületesoportjának, a történelmi csoportnak most már csakugyan meg vannak számlálva napjai, június 4-én eltűnik a föld színéről. Darányi Ignác

földmivelésügyi miniszter ugyanis értesítette a fővárost, hogy ezredéves kiállítás bontásával már megbizta a vállalkozókat. Az épületek föld feletti részét június 4-re bontják le és az alaprészeket is kiássák és elhordják június 18-ra.

Az Albrecht-szobor leleplezése Bécsben. Bécsben ő felsége a király jelenlétében pünkösdi napján leleplezték le Albrecht királyi hercege lovasszobrát fényes katonai ünnepségek közt. Az ünnepen valamennyi európai uralkodó és a monarchia összes ezredei képviseltették magukat, jelen volt az ünnepen Luitpold bajor régensherceg, valamint a magyar miniszterek is. A szobor állványain a fekete-sárga zászlók mellett ki voltak tűzve nemzeti színű zászlók is. A szobor leleplezése előtt Rainer királyi herceg tartott beszédet s fölkérte ő felségét, hogy a szobor leleplezésére az engedelmet adja meg. A király szavai után lehullott a lepel a szoborról. Az egész ünnepély katonai jellegű lévén, a közönséget csak az ünnep végével bocsátották a szoborhoz. A leleplezés után ő felsége disztribúciót adott a Burgban a küldöttségek tiszteletére.

A virtus. A dorozsmai tanyán, melyet a nóta révén az egész országban ismernek, igazán piros volt a pünkösdi, vér festette pirosra. A csendőrfegyver ontotta ki a vért és hogy erre került a dolog, oka a mulatozó legények virtusa, mely ünnepnapon, bor és cigány mellett verekezésben tör utat magának. Ugy esett a dolog, hogy pünkösdi vasárnapján este Dobó Miklós dorozsmai tanyáján dorozsmai és pusztalaposi legények mulattak. Mikor már kissé fejükbe szállott a bor, verekezés kezdődött, mely végre olyan veszedelmessé vált, hogy a csendőröknek kellett közbelépniök. És most ágaskodni kezdett a virtus. A legények erősen bizonykodtak, hogy ők meg nem ijednek a csendőröktől és ezt a csendőröknek megtámadásával mindjárt meg is akarták mutatni, de a csendőrök fegyverüket használták és két legényt agyonlőttek. Több legény megsebesült.

A szoroskői ütközet emléke. Június 29-én lesz ötven éve, hogy a Torna városa felől beözönlő cserkeszeket a gömöri nemzetőrök, élükön Hokky István rozsnói áldozárral feltartóztatták s Hokky kezében keresztel, mint egykor Kapisztrán János lelkesítette a nemzetőröket. De a tulnyomó erőnek nem sokáig tudtak eltentállani s a hős pap 27-ed magával elesett. E hősök közös sirban a dernői temetőben nyugsznak, a hova dr. Hajesi Sándor és Markó Miklós indítványára a rozsnói polgárság az ütközet évforduló napján kivonul, a hősök sirját megkoszorúzzák. Emlékbeszédet Gledura róm. kat. plébános és Krausz Lajos az ág. ev. főgimnázium tanára tartanak.

Korcsmai czégér Petőfi szobrán. Pünkösdi vasárnapján csunyán megsértették Petőfi Sándor emléket Segesváron. A költőnek a vármegyéhez előtti téren álló szobrára egy korcsmai czégért akasztottak. Hogy kik a tettesek, nem tudják. A czégért, mely a szabadsághős költő kardján lógott, a rendőrség távolította el. Szomorú dolgok jele a Petőfi-

szobornak ez a csuffá tétele. De ennek hírére még sem érezzük magunkat annyira megszegyenitve, mintha azt hallanók, hogy a magyarok a szászok Honterus-szobrát koszorúzták meg korcsmai czégérel. Ha egy nagy ember szobrát gyáván megcsufolják, ez olyan cselekedet, amely nem a szobornak, hanem annak szégyenére válik, a ki elköveti a merényletet.

A züllés útján. Temesvárott a rendőrség egy züllött öreg embert fogott el, a kit tetten értek, mikor a városliget egyik padján egy idősebb asszonynak a zsebéből a pénzes erszényt kihuzta. A nála levő papirokból megállapították, hogy Mittler Györgynek hívják, 72 éves, egykor gazdag gyáros és tőkepénzes volt Nagyszébenben. Mintegy harmincz év előtt elhagyta feleségét és három gyermekét s egy czirkuszbeli lovárnővel világgá ment, a míg pénze tartott, vidáman élt, de kedvese a faképnél hagyta s ő előbb czirkusz-pénztáros, majd pinczér, sőt utca-seprő lett, úgy szállott mind lejjebb a züllés útján, míg végre zsebtolvajlásán érték és elesukták. Most mint toloncz fog visszatérni abba a városba, melyet mint gazdag világi hagyott el.

Két nap alatt kilencz öngyilkosság. Debreczeni levelezőnk értesítése szerint Hajdu vármegyében egymást érik az öngyilkosságok. Két nap alatt nem kevesebb, mint kilencz öngyilkosság történt. Hajdu-Nánáson egy huszonhét éves fiatal ember Molnár Imre akasztotta föl magát. Hajdu-Szoboszlón Kozma Mihály esordás összevezett a feleségével, mivel az részegeskedése miatt folyvást piron-gatta. Kozma egy bottal elkergette az asszonyt s ezután kiment az istállóba és fölakasztotta magát. Földesen — eddigelé ismeretlen okból — Koroknai Lajos 42 éves gazdálkodó lőtte agyon magát egy forgópisztolylyal. Nádudvaron Németi Irén eselédleány szerelmi bánatból foszforoldatot ivott és szörnyű kínok között mult ki. — Ugyanott és hasonló okból Bartók Borbála a kutba ölte magát. — Bodnár Lajos már az akasztáshoz folyamodott, még pedig a felesége miatt. Püspök-Ladányban Cs. Szabó Pál a kutba ugrott s ott lelte halálát. Gyógyíthatatlan betegség kinozta már évek óta s ez okozta életuntságát. H.-Nánáson a nyomoruság kergetett halálba két embert. A 70 éves Leskai Lajos nem tudván miből élni, egy rossz rozsdás pisztolylyal föbelőtte magát; Szabó István, tehetetlen, nyomorgó öreg pedig felakasztotta magát.

A rekontra. A kártya már sok galibát okozott. Madari Bálint, a ki néhány évvel ezelőtt Nagyváradon kártyázott, a régi kártyajátéknak most érezi kellemetlen következményeit. Évekkel ezelőtt történt, hogy Madari Bálint jó pajtásával, Biró Sándorral kártyázott. Jól mulattak, de a kártya egyszerre megzavarta a mulatást. Mindkettő jó kártyát kapott és ezt a szerencsét mindkettő ki akarta használni. Madari büszkén kiáltotta; Kontra! Biró Sándor csak a bajuszába mosolygott és rekontra!-val felelt. Ez már több volt a soknál, Madari iszonyu haragra lobbant, fölkapta revolverét és agyonlőtte a játszó pajtását. Azóta évek mentek el. A gyilkos kiszökött Romániába, a hol jól folyt a dolga. Meg is gazdagodott, de most már nagyon vágyódott haza. Utnak is indult, mert azt hitte, nem emlékszik itthon senki arra a nevezetes kártyajátékra, meg ha emlékszik is, most már csak nem büntetik meg érte. De még csak közel sem juthatott Nagyváradhoz, mert Orsován elfogták. Madari Bálint most kapja majd csak meg igazán a rekontra-t.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az istállótrágyáról.

Írta: Korek Kálmán.

II.

Minekután olvastuk fontosságát, ismerkedjünk meg *az istállótrágyával.*

A szántóföldről vagy a rétről hozott takarmányt állataink megeszik. A megevett takarmányt az állatok nem emésztik meg egészen, hanem körülbelül csak a felét. A megemésztett részből termelik a tejet, borjut, hust stb., az emésztetlen rész pedig bélsár és vizelet alakjában kiválik testükből.

Ha tehát a bélsár és vizelet alakjában kiszabadult növényi tápanyagokat visszaviszszük oda, a honnan őket hoztuk, t. i. szántóföldünkre, ugy egy részét az elvitt tápanyagoknak visszaadtunk, trágyáztunk.

Ha azonban azt a végtelen nagy hibát követjük el — a mely hibát még mindig nagyon sokan csinálják — hogy a bélsárt és almot nem viszzük a *vizelettel együtt* a szántóra, akkor nem adtuk vissza földünknek minden visszaadható növényi tápanyagot, helytelenül trágyáztunk, földünk egyre tápanyagban elszegényedik, kevesebbet fog teremni.

Istállótrágyáról szólva, ezentul mindig a bélsár és vizelet alommal való keveréke értendő.

Az istállótrágya trágyaértéke első sorban attól függ: állatainkkal milyen takarmányt és mennyit etetünk. *Roszzal tartott állatok keveset érő trágyát adnak, jó takarmányon tartottak ellenben többet és értékesebbet.* Függ azután attól is, milyen állatnem után van. Sorrend szerint a legtöbbet érő trágyát adja a juh, azután a ló, ezénél gyengébb a sertéstrágya és végül a szarvasmarha-trágya. A szarvasmarha-trágya sem egyenlő értékes, mert pl. a tehének és hizó-ökrök — a melyek tudvalevőleg több és jobb takarmányt kapnak — jobb trágyát adnak, mint teszem az igás ökrök.

Ezen értékbeli sorrend azonban csak általános, mert jó tartással az utolsó helyen említett szarvasmarha jobb trágyát ad, mind akár a ló s inkább arra való, hogy az értéktelen viz és a tulajdonképpen növényi tápanyagok közti arányt kifejezze. Legkevesebb viz van a juhtrágyában; legnedvesebb a szarvasmarha-trágya. Ezután kapták *meleg és hideg* trágya elnevezésüket.

Ha a ganajt és vizeletet magára hagyjuk a kiürítés perczétől teljes szétoszlásáig, mindig és folytonosan bomlik, trágyaértékéből folytonosan veszít, elértéktelenedik. Szerencsére, ma már képesek vagyunk igen kis veszteség mellett jó trágyát gyűjteni.

A trágyát már gondozni kell az istállóban!

Miben áll ezen gondozás? Az állatok alatt annyi alom legyen, mint amennyi az egész bélsár és a vizelet nagy részének felfogására elegendő. Az alom által fel nem szivott vizelet pedig alkalmas helyre vezetessék, azaz veszendőbe ne menjen. Ez a szabály bármely istállóban, akármelyik állatnemnél alkalmazva, helyesnek bizonyul. Ha ezen tanácsunk meg lesz fogadva, biztos lehet bárki, hogy istállójában nem lesz a levegő többé bűdös és ártalmas, állatai is jobban fognak benne ellenni.

Télen, mikor az állatok sok száraz takarmányt kapnak és kevesebb vizet isznak, kevesebb alom fog kelleni a vizelet felfogására, mint nyáron, mikor zöld eleségen tartjuk őket. A szükséges alom mennyisége változó; az etetendő takarmány és az almózásra szánt alom vízfelszívó-képessége szerint módosul.

Különösen nyáron, mikor a trágya már az istállóban erősen bomlik, lesz szükséges a fel nem szivott vizelet teljes és gyors kivezetése az istállóból.

A vizelet bomlásának legjobban elejét vesszük a helyesen csinált *állóhelylyel.*

Rendesen föld képezi az állatok állóhelyét, a mi, ha egy ásonyomnyi mélységig le van döngölve, szarvasmarha alatt elég czélszerű is. A vizelet ily helyen nem tud beivódni, még csak gyors levezetéséről kell gondoskodni. E czélből az álláshely második felét — a jászoltól számítva — lejtősen kell készíteni, hogy az álláshely végén levő és erre keresztirányba menő kis *csatornába*, a mely az istállóból a trágyatelepig huzódik, folyhasson a vizelet. A kis csatornát legjobb téglával kirakni, mert ehhez nem is kell sok téglá, de meg a puszta agyagba vágott csatorna hamar összetaposódik, s így rosszul felel meg rendeltetésének.

Lóistállóban a döngölt agyagból készült állóhely nem felel meg egészen, mert a lovak rövid idő múlva lyukakat vájnak patkójukkal, mikben a vizelet állva marad. Ezeket a lyukakat vagy mindig agyaggal kell betölteni, vagy ha ezt nem akarjuk, akkor inkább deszkából csináljunk állást. A deszkákat csak az állás második felére rakjuk. A deszkák megfelelő száma — mindenik három helyen: a két végén és a közepén fekdjön alátámasztva — talpgerendákra szegezendők, de ugy, hogy a deszkák alatt az agyag szintén olyan, sőt valamivel erősebb eséssel bírjon, mint a szarvasmarha állóhelyén.

A deszkákat nem szabad nagyon szorosan egymás mellé fektetni, hanem közöttük egy kis *hézagot* kell hagyni, hogy a vizelet azon át a lejtős agyagra és ezen a csatornába juthasson.

A szarvasmarha fent leirt állóhelye, a mint látjuk, alig kerül valamibe és a haszon mégis nagy; a ló állóhelyének deszkázása azonban már költségesebb, s ezért, ha nem akarunk költsékezni, hát csak csináljuk szimplán agyagból. Ekkor azonban

ajánlatos naponkint egy kevés gipszet a vizelet bomlásának megakadályozására használni. A gipszből naponkint egy óra — ha egész nap istállóban állanak — 1.5 grammot kell az álláshelyre szórva, számítani, ha csak éjjel vannak bent, ennek felét. Az évi gipszezési költség egy darab ló után alig tesz 50 krt. Ezenkívül minden évben czélszerű lesz az állóhely agyagát a trágyatelepre hordani és helyébe új, döngölt agyagot rakni. A munka meghozza jutalmát, mert a kivitt agyag mint trágya sokat ér.

Barackpálinka készítése.

Hogy ez a pálinkafaj jól sikerüljön, nagy körültekintéssel kell annak készítésénél eljárni, mert a legkisebb hiba is tetemesen alászállítja az ital jóságát és értékét.

A legjobb készítési módja a következő:

Vegyünk egy teljesen tiszta, minden penészes vagy dohos szagtól mentes hordót, melybe a lerázott barackot gyűjtjük. Gyűjtés közben ügyelni kell arra, hogy a hordó mindig jól be legyen fedve.

A magot a barackból ki is lehet szedni, vagy tetszés szerint benne hagyni. A mint a hordó már egészen megtelt, egy heti állás után a barackot tiszta kádba kiborítjuk és ott teljesen széttörjük, hogy egyetlen barack se maradjon egészben.

Az így származott „czefrét“ egy ajtóval ellátott, szintén teljesen tiszta hordóba öntjük, még pedig úgy, hogy a hordó ³/₄ résznyire teljék meg. Akkor egy pár liter vizet öntünk a tetejébe, a hordó ajtaját bezárjuk, de az ajtón levő csaplyukat nyitva hagyjuk, hogy a keletkező gázok ott kitudulhassanak.

Ezután a hordót egy hűvösebb kamarába, vagy ilyes helyre teszszük félre.

Mintegy 3 hét múlva tiszta ruddal vagy gereblyével, jól felkavarjuk a czefrét s ezt minden három hetenkint mindaddig ismétljük, míg a czeffre édes ízét elveszti és szeszes, pálinkás ízűvé változik.

Midőn a czeffre ilyen állapotba jutott, akkor hozzáfoghatunk a kifőzéséhez, a mi következőképpen történik:

Az üstbe — a mely természetesen tiszta legyen — beleöntjük a czefrét, minden 10 liter czeffréhez még 1 liter vizet öntve.

Az üstöt csak ²/₃ részig töltjük meg és arra különösen vigyázzunk, hogy a czeffre az üst fenekéhez ne égjen, mert akkor már előre vége lenne a jó pálinkának.

Hogy pedig ezt elkerüljük, úgy tegyünk, hogy az üstöt valami olyan pléhlemezzel állítsuk, amelyre egy ujjnyi vastagon homokot terítettünk. Így legbiztosabban elkerülhetjük, hogy a pálinka kozmás legyen.

A mint így elkészítettük az üstöt, hozzáfogunk a tüzeléshez, meg nem feledkezvén róla, hogy a hűtőkádban mindig jó hideg legyen a víz.

Az üstben levő czeffrének mindig csak egy harmadát szabad lepárolni, mire már használható pá-

linkát nyerünk, ha pedig még egyszer lepároljuk, természetesen még erősebb lesz a pálinkánk.

A kész pálinkát legjobb kisebb új hordókban tartani, mert itt legjobban megérnek és szép, kellemes sárga színt kapnak. Az új hordót azonban használat előtt jól kiforrázzuk.

Vagy két év múlva lehuzhatjuk a pálinkát a hordókból üvegekbe, melyeket aztán jól ledugaszolva, enyhős és világos helyen tartassunk, mert ilyen helyen jobban érik és nemesedik a pálinka.

Általános szabályul megtartandó, hogy mindig és mindenben a legnagyobb tisztaság tartassék meg a készitési munkálatok közt.

Az is szükséges, hogy a penészes, rothadt barackot ne keverjük a kifőzendő czeffre közé, hanem más módon használjuk fel, mert néhány ilyen barack már képes a pálinka finomságára hátrányos befolyást gyakorolni.

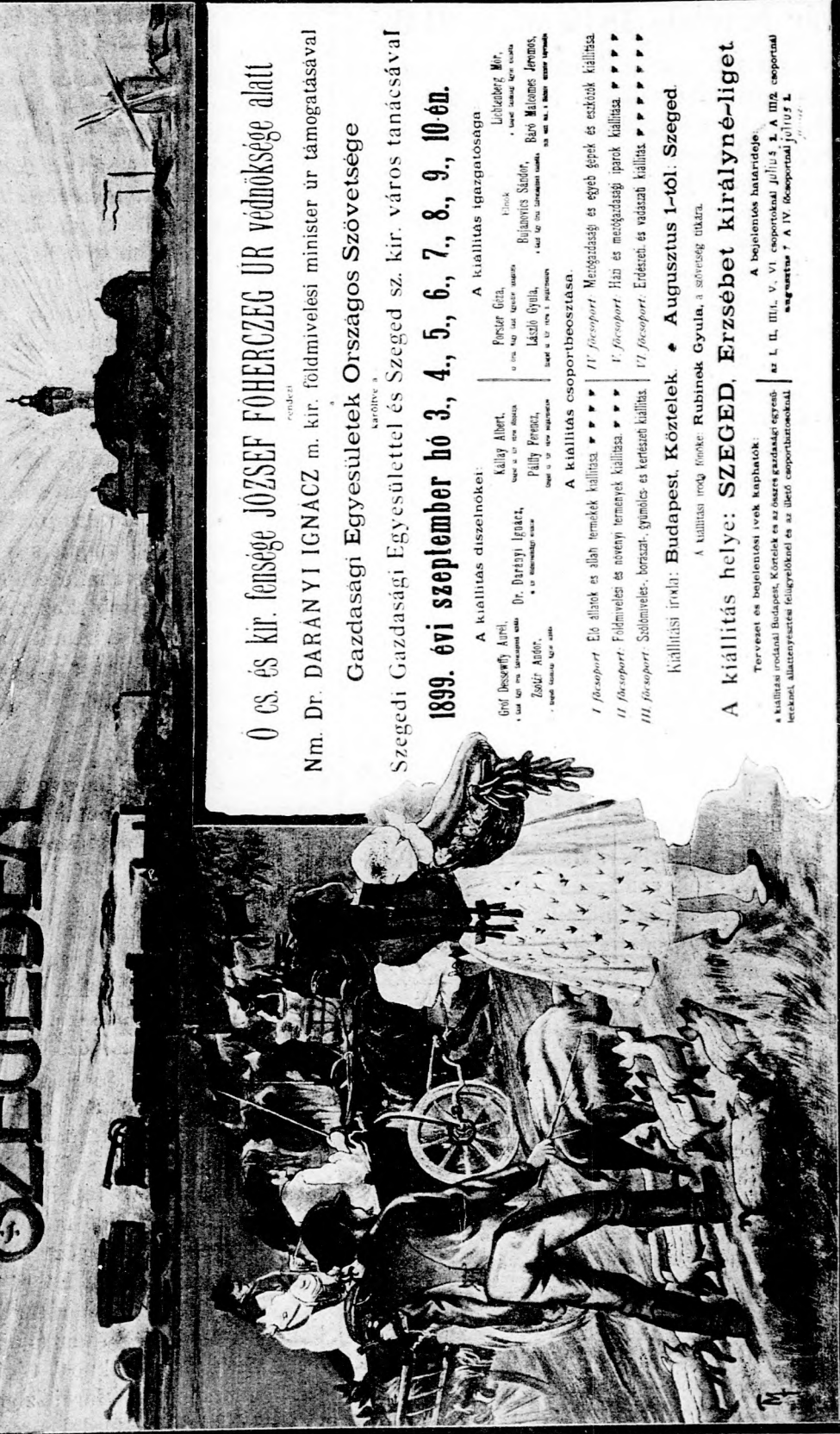
Vegyések.

A talaj befödése a zöldséges kertben. Száraz időjárásban egy nagyobb zöldséges kertben nagy fáradságot és költséget okozó munka a veteményes ágyaknak meglocsolása különösen az esetben, ha a vizet messzebből kell az ágyakhoz hordani. Hogy a talaj ne száradjon ki oly hamar, ezt elérhetjük azáltal, ha a sorok közei közt lévő talajt betakarjuk érett trágya, lomb, eserkéreg, fűreszpor, vagy mohával, a melyek alatt a talaj hosszabb ideig nedves marad; eső után a talaj nem cserepesedik meg, úgy hogy azt lazítás végett kapálni alig kell, minthogy a talaj anélkül is laza marad. A befödött talajt ritkábban kell gyomlálni, mert a gyomok egyáltalán nem, vagy csak kis mérvben szaporodnak el. A befödés által egyuttal elejét vesszük annak is, hogy heves záporosók alkalmával a zöldségfélék a föld által bepiszkittassanak.

Apró magvak elvetése. Apró magvak elvetésénél nagy nehézséget okoz az, hogy azokat egyenletesen elszórni igen nehéz, a minek eredménye, hogy a magvak egyes helyeken tulsűrűen, más helyeken esetleg ritkán állanak. Az apró magvak elvetésének ezen hátránya fennáll nemcsak a szabad földön, hanem cserepekben és melegágyakban is. Hogy a vetés mégis egyenletesen történjék és az elvetés helye látható legyen, legczélszerűbb a magvakat száraz és finom szitán vagy rostán átrostált homokkal összekeverni. Hogy a hely, a hová már a mag elszóratott, jól látható legyen, czélszerű a keverésre világos színű homokot választani. Cserepekben és melegágyakban az elvetésen kívül nagy gondot okoz még az elvetett apró magvaknak betakarása is. A betakaró földrétegnek vékonynak kell lennie, mert különben a csira nem tudja a fölötte lévő földréteget keresztül törni. Erre a czélra igen ajánlható a következő eljárás. Falombot, vagy fenyő tüket összegyűjtetünk s kiszáritva kissé összezuzatjuk s az így nyert törmelékkel földjük be a magvakat. Ezáltal meggátoljuk, hogy az öntözésnél a magvak a földdel együtt kimössanak, egyuttal azonban a laza takaró meggátolja a víz elpárolgását és megkönnyíti a levegőnek a magvakhoz való jutását.

I. MEZŐGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS

SZEGEDEN

Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE JÓZSEF FŐHERCEG UR vednöksége alatt

Nm. Dr. DARANYI IGNACZ m. kir. földmivelesi miniszter úr támogatásával

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Szegedi Gazdasági Egyesülettel és Szeged sz. kir. város tanácsával

1899. évi szeptember hó 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10-én.

A kiállítás díszelnökei:

Gróf Desseffy Albert, Magyar Kir. Honvédelmi Miniszter
 Dr. Daranyi Ignác, Magyar Kir. Földmivelesi Miniszter
 Zsolt Albert, Magyar Kir. Honvédelmi Miniszter

A kiállítás igazgatósága

Fischer Géza, Elnök
 Lichtenberg Már, Levelező Titkár
 Bujdosits Sándor, Titkár
 Bányai János, Titkár

A kiállítás csoportbeosztása.

- I. főcsoport: Élő állatok és állás termékek kiállítása
- II. főcsoport: Földművelés és növény termékek kiállítása
- III. főcsoport: Szőlőművelés, borszat, gyümölcs- és kertészeti kiállítás

Kiállítás iránti: Budapest, Köztelek. • Augusztus 1-től: Szeged.

A kiállítás helye: SZEGED, Erzsébet királyné-liget

Tervezet és bejelentési ívek kaphatók:
 a kiállítás irántánál Budapest, Körcsök és az őrszere gazdasági egyesületeknél, állattenyésztési főosztásnál és az illető csoportbeosztásnál.

A bejelentés határideje:

az I. II. III. V. VI. csoportoknál július 1. A III. csoportnál augusztus 7. A IV. főcsoportnál július 1.

MULATTATÓ.

Budavár bevétele 1849 május 21-ikén.

A magyar tábornokoknál május 20-án este szokatlan nyüzsgés volt észlelhető. Nem feküdt le senki. Csöndben, gondos elővigyázattal készülődtek az eldöntő nagy rohamhoz.

Tizenegy óra tájt tüntető zajjal néhány honvédszázad tör a vár ellen. A roham csak színleges, hogy az őrség figyelme eltereltesse a főtámadástól. E közben felkészül az egész tábor. Éjjélkor már esataképpen áll a honvédsereg. Lábhoz tett fegyverrel hallgatag állnak a csapatok. Soraikból, mint a kísértet, itt is, amott is egy-egy lábtó emelkedik.

Pont három óraker a svábhgyi főhadiszállásról tüzkgigyókat rajzolva egy röppentyű száll fel. Ez a jeladás. A másik pillanatban a körülfekvő magaslatokról kétszáz ágyutorok felel vissza: készen vagyunk. S ennek a földingató dörgésnek mintegy folytatásaként ezer meg ezer ajkról zeng a kiáltás: „Éljen a magyar! Éljen a haza!”

S ezzel minden ponton kezdődik az előnyomulás. Kétszázhusz trombita sikong, négyszáz dob veri a riadót: Előre! Előre! Az őrség felriad s mint az odujába szorított farkas, kétségbeesetten, végső elszánással kezd védekezni. Hentzi a legföltettebb pontra: a vízmű torlaszaihoz siet.

S a puskaorropogás közé mihamar a küzdők esataordítása vegyül. A küzdelem pillanatról-pillanatra hevesebb. A csapatvezérek: Nagy Sándor, Kmetty, Meiningen, Máriássy János, Driquet Péter, Asbóth, Czillich, Inkey Kázmér, Burdina őrnagy, Ghyezy százados stb. mindenütt legelöl.

E közben kivilágosodott. A felkelő nap immár bontogatni kezdte arany fátyolát. S a hajnal bibor fényében, kipirult arzu lelkes honvédjeitől kísérve, megjelent a roskadozó bástyafokon Nagy Sándor tábornok. Innen küldte a jelentést Görgeinek:

Reggel 5 óraker, május 21. 1849.

Ha Isten is ugy akarja, tartani fogjuk magunkat a várban, a melynek egy részét az ólak tájékán kilenez zászlóalj a hadtestemből már elfoglalva tartja. Honvédjeim ugy küzdenek, mint az oroszlanok.

Nagy Sándor.

Kivül: Tizenegy zászlóalj van a várban.

Hasonló fényes eredménnyel viaskodnak többi csapataink is.

A II-ik hadtest a várkert felől támad. Itt a 49-ik és a 61-ik zászlóalj megyen elő. Az ostromlók egymás vállaira lépve kapaszkodtak fel az első terrasza s azután szuronysegezve, a leselkedő halál ezernyi akadályán keresztül, roppant erőfeszítéssel törtek feljebb és feljebb.

A III-ik hadtest nem kevesebb hősiességgel a

bécsi kapu köröndjeit ostromolja. A 3-ik zászlóalj egy pelyhes állu fiatal hadnagya, Tóth Gábor az egyik vezető. Jobbjában nemzetiszínű zászló. A körönd rovátkás párgányáig jut immár, midőn egy golyó lesodorja a falról. A vitéz hadnagy lehanyatlik, de a zászlót fölkapja egy utána törekvő veresapokás. Ez is ugy jár. A zászló harmadik kézbe kerül. De az a honvéd sem juthat czélhoz: egy szétpattanó gránát szilánkja öli meg.

— Feltüzzük a zászlót, ha mind itt pusztulunk is! — kiáltják égő arcezal, fogcsikorgatva a fiuk.

Es feltüzték. Igaz harmincz ember életébe került ez a nagy dicsőség, de hajnali pirkadáskor mégis csak a várkapu tetején lengett a magyar zászló.

A Kmetty-hadosztály feladata sem könnyű. Immár két szilaj támadást intézett a vízmű torlaszai ellen, de eredménytelenül. Végre azonban ugy öt óra tájban egy irtóztató szuronyrohamával mégis keresztül tör a palliszádokon.

De csakhamar minden oldalról a várba özönlenek diadalmas honvédeink. Véres utczai harez fejlődik s az őrség, számban és erőben fogyatkozva, mind szűkebb térre szorul. Egy csapat a királyi palotába fészkeli be magát s a kastély ablakaiból tüzel — Máriássy előnyomuló csapatjára.

Hentzi az ostrom kezdetén a vízműveknél volt, de csak rövid ideig. Átadta a vezetést Alnoch ezredesnek, ő maga pedig a hidfő sáncaihoz ment. Itt érte a lesujtó hir, hogy a fehérvári kapu felől behatolt az ostromló sereg. Gyorsan összeszed a 12-ik gyalogezredből egy pár száz embert, feljut a várba s a Disz-téren halálmegvető elszánással vad rohamot intéz betóduló csapataink ellen. A harez kemény, utolsó lobbanása a makedes védelemnek.

E pillanatban egy puska golyó — állítólag a 47-ik honvédzászlóalj egyik altisztjének a fegyveréből — a Hentzi oldalába furódott. A parancsnok jobbajából kihull a kard, melléhez kap s hörgő jajkiáltással a földre zuhan.

A honvédsereg e közben előzönlí a vár minden részét s a Pest felé néző bástyán megjelenik a nemzetiszín zászló.

A pesti Dunapartot már éjjélkor sűrű tömegekben szállta meg a közönség s visszafojtott lélegzettel, a legnagyobb izgalom közt itt várt az eredményre hajnalig. S im, hosszú kínos várakozás után végre feltünik az első magyar lobogó.

— Győztünk! Győztünk! A vár be van véve! Éljen Görgei! Éljen a honvéd — ujjong a sokaság.

S olyan éljenzésben tör ki, a minőt még nem hallott a főváros. S ez az éljenriadal, elismerő üdvözlét a vitéz honvédeknek végig zug az egész dunapart hosszában: a Margitszigettől Csepelig.

— Fiaim! — fordul egyszerre Görgei hozzájuk. Minden jónak gyorsan és egyszerűen kell történni. Én tegnap azt mondtam nektek: Ezt a várat ostromolni fogjuk! És ti nemesak ostromoltátok, hanem be is vettétek. Becsületes, szép, dicső munka volt!

S most már az én kötelességem, hogy megjutalmazalak titeket.

S ezzel int segédtisztjének, a ki egy marék harmadosztályú érdemrendet ad át neki.

Legelőször is egy barna arezu czingár közhonvédhez lép.

— Miféle lyuk az a köpönyegeden?

— Golyó furta keresztül.

— Jól van. Ez az érdemjel majd csak eltakarja — s e közben feltűzi mellére az ezüstkoszorút. De ügyelj köpönyegedre — folytatja tovább — mert ha minden lyukra érdemjelet tűzök, furesán fogsz kinézni.

A halottak és sebesültek száma 1125, ebből 25 tiszt. Fogságunkba került: 84 tiszt, továbbá 2200 közlegény.

A hadizsákmány: 198 ágyu, 5000 löfegyver, 1400 mázsa lőpor, 2000 mázsa salétrom, 150 ló, 32 ökör, 40 hordó bor, aztán különféle ostromszer.

Görgei eszéfele Hentzit látogatta meg. A fogoly várparancsnok ekkor még öntudatánál volt.

— Kiván-e tábornok ur családjára vonatkozólag intézkedni? — kérdezte tőle szánó részvétellel.

— Mikor a várba zárkóztam, minden dolgomat elvégeztem — válaszolt elutasítólag Hentzi.

Ezek valának utolsó szavai. Csakhamar elvesz-

Hentzi eleste.

Aztán egy másik honvédhez fordul. A fiu karja fel van kötve.

— Hol kaptad a sebet?

— A fehérvári rondellánál.

— Ez legyen sebedre a gyógyító ir — s szintén érdemjelet tűz a melléje.

S ez így megyen sorba. Mindenkihez van elismerő, buzdító szava. Ime, ezért ragaszkodtak Görgeihez annyira katonái.

Csak mikor az érdemjel kiosztással készen volt, hallgatta meg a parancsnokainak kimerítőbb jelentését. Bizony sok drága honfivérbe került ez a dicsőség. Elesett 17 tiszt s 361 közember, 29 altiszt és 661 közlegény pedig megsebesült. Halottjaink és sebesültjeink összes száma tehát 1022.

De az őrség vesztesége aránylag még nagyobb.

tette eszméletét s éjjel után egy órakor nagy kínok közt meghalt.

*

A közönség öröme leirhatatlan.

Budavár bevételének híre villámszárnyakon terjedt s mindenütt a legédesebb öröm fakasztója.

Maga Kossuth is egészen felvidult. Sápátag arczáról pillanatra eltűnik a nehéz gond.

— Hála az egeknek, csakhogy végre sikerült! — sóhajt megkönnyebbülten.

De hadd tudja meg mindenki, hogy Budavár ormán ismét a háromszinü magyar zászló lobog. S a hir vétele után szózatot bocsát ki, mely tudatja az ország népével, hogy Budavár a miénk!

APÁK BÜNE.

— REGÉNY. —

(Folytatás.)

Irta: **Buday Barna.**

(22)

A lámpák világossága belevész az éj ködébe, a hol áttöri a fény az ellenállást, egy széles, ezüst esikot világít meg. Ott futnak bizalmas locsogással a Duna habjai.

Veszedelmes kísértő az éj csendjében a viznek ez a beszéde. Zaklatott lélek ha hallja ezt, úgy vágyodik abba a birodalomba, melynek nyugalma semmi emberi hatalom nem tudja megzavarni. Ott örök béke van. A ma olyan, mint a holnap és mint a mindenség utolsó napja. Az a folyékony, hideg test hízlekedően zsibong az ember fülébe: Jer ide, itt minden kiegyenlítődik. Lengő fodros hullám lesz a párnád; oly jó azon aludni. Lány, ezüst hangu locsogás lesz a halotti dalod: oly jó a mellett elmerülni az enyészetbe. Jer és örök nyugodalmat találsz abban a ringó bölésőben....

....„Mily szép a Duna“...

Ez volt az első szava a leánynak. Mintha csak az Elemér gondolatát kapta volna el; ő is folytatott a lelkében titkos beszédet a tova siető hullámokkal.

Meggyorsított léptekkel siettek a part építmény utolsó lépcsőjéig. Ott egymás szemébe néztek, hosszan mélyen, ezuttal először.

A leány tekintete azt mondotta: „Jó lesz nekünk itt.“ És a Duna locsogása csábítóan ismételte: „Jó lesz itt, jertek, jertek!“

Egy hullám gyűrű már át ölelte a leány lábait, ki előre hajolva állott ott, végtelen vágyodással tekintve a viz hullámaiba.

És folyton előbbre hajolt testével, megittasodva a szabadságnak egy nagy gondolatától.

Akkor a férfi átkapta hátulról.

....„És mi volnánk azok a gyengék!“

....„És ha a legutolsó pária is küzd az életnek csak egy araszáért is, csak mi volnánk azok, a kik előtt már semmi életezél nem bukkanhat fel?“

....Csak mi volnánk már azok, a kik megszüntünk bizni az igazságos Istenben.

...Oh ne hidjen annak, a mit ezek a habok beszélnek; rossz kísértők ezek!

...Mikor a keserűségnek utolsó cseppjét is kiürítettük azt mondják akkor, jere közénk, most már itt van legjobb helyed.

...Pedig hazudnak. Mitől féljek, ha már nincs mit vesztenem? Miért bujjak el, ha már mindenből kiraboltak?

...Oh bűn így meghalni, mikor az ember a maga kétségbeesett, hitétől megfosztott lelkét viszi a Megváltó elé.

...Nekem higgyen és ne annak a másiknak.

...Jöjjön, jöjjön innen!“

A meggyötrött leány teste át meg át borzongott. Remegő karjával közelebb vonta magát a férfihez. A szemeit kereste tekintetével és nem bírt többé uralkodni felzaklatott érzelmein.

Fejét görcsösen a férfi karjához szorítva, fájdalmas zokogásban tört ki.

Oly boldog és oly boldogtalan volt e pillanatban.

Egy talált leány.

Joób Elemér lakására vezette Margitot s ott házának védő angyalára bizta; Hornyiknéra egy fogatlan, de különben igen tisztos női személyre, a ki mielőtt háziurak ellátására vállalkozott volna, igen fényes s egyszersmind szomorú multon esett keresztül. Hornyikné a közös, nagy családjából való volt azoknak, a kik a lakó ur czipőjének tisztítása közben nagy előszeretettel gondolkodtak vissza ünnepeltetésük egyes mozzanataira s minél sötétebb subiczkot használnak, annál ragyogóbb színekben idézik elő a multat. Ez a fényes mult egy gyári munkás — vagy fejezzük ki magunkat finomabban — tisztviselő személyével állott kapcsolatban. Egy visszamaradt fényképén a vastag gyűrű és óralánc kétségtelessé teszik, hogy Hornyik ur nagy tiszteletnek és szép tehetségnek örvendett; s egészen önhibáján kívül követte el azt a könnyelműséget, hogy Hornyiknéét özvegygé tette, még mielőtt ennék a férfinemről lemondani kedve lett volna. Az ilyen korán özvegyültekből vállanak a duruzsoló vén asszonyok.

Az Isten tudja miből élnek meg azután az ilyen jobb sorsot látott nénikék, a kik egész nap harisnyát kötnek s ha fényűzést akarnak követni, zsémbelnek egy igen apró és piszkos teremtményére az Istennek, a kit bizonyos nagyozással szobalgánynak neveznek. Legtöbb esetben az ilyen egzisztenciának forrása, helyesebben fejős tehénkéje a szoba ur szokott lenni, az emberek legelhagyatottabbja: a legény ember.

Egy fülkés, vagy ritkán két kicsiny szoba, apró előszobácskával, mely egyszersmind konyha gyanánt is szerepel s a melyben egy éltes asszonyság örökösen kotyvaszt, sóhajtozik és köhécsel, a ki kitünő pontossággal egy tucsat lámpaüveget tör össze havonta s egy hétig zsémbel, ha éjjel után jön haza az ember: ez a mintája a fővárosi legényélet egy gyakoribb válfajának.

Joób Elemér, mint nőtlen ember, kinek atyja egy vidéki városban tartózkodott volt, szintén ezt az életet folytatta és így Hornyikné töltötte be vele szemben a földi gondviselés szerepét.

Hornyikné a természetében rejlő bizalmatlanságánál fogva sűrű köhécseléssel adott kifejezést a nőivendég látogatása fölött; ő kifogalásolandó esetekben annyit köhögött és oly erősen, hogy a figyelmet okvetlen magára kellett vonnia. A néhai Hornyik valószínűleg a kritikus megnyilatkozások közé sorozta az ilyen köhécseléseket. Sajnos, ezuttal, mindez hatás nélkül maradt. Hornyikné tehát csoszogó léptekkel a rendezgetés foglalkozására adta magát, a mi abból állott, hogy a lámpát ismételtén megtörülgette, az asztalterítőt ide-oda huzogatta, jelezni kívánván e működésével, hogy „itt én is vagyok valami.“ Eközben sokat köhögött és kémlelő oldaltekintetet vetett Margitra. Végre suttymban megkérde Elemértől.

„Itt marad ez az asszonyság?“

„Kedves Hornyikné, ez nem asszonyság, hanem kisasszony.“

„Hát nem bánom, ha kisasszony is. Felőlem nagysága is lehet. Kérem.“

Azzal leült a maga hálóteremnek minősített konyhácskájában s makaesul kötögetni kezdte az örök harisnyát.

Rövidesen Elemér is magára hagyta a hölgyet.

„Kedves Hornyikné, — szolt a duzzogó asszonysághoz, — ez a kisasszony nagyon szerencsétlen. Álljon rendelkezésére míg vissza térek, ha netalán lennének óhajai.“

Hornyikné rövid lelki küzdelem után félbehagyta a kötést. Az jutott talán eszébe e pillanatban: Ah itt van rögtön egy szenvedő egyén, a ki még nem bír tudomással a Hornyik ur kiváló tulajdonai s fényes multja felől; ez villant-e fel elméjében, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy felállott és egyet-egyét még mindig köhécselt ugyan, de már sokat szelidülve, hajlandónak mutatkozott a megbizás után látni.

Elemér sietve távozott és Sándort kereste fel. Negyed óra mulva már együtt vissza felé tartottak s kieszelték taktikájukat is.

Utjuk egy kávéház előtt vitt el, (a fővárosban kevés ut nem visz el kávéház előtt) a mely rossz hírenél fogva jó hírnévnek örvendett. A hírnevét annak köszönhette, hogy benne női zenekar közreműködése mellett igen jó-sikerű — verekedéseket szoktak tartani.

„Itt megint ugyancsak püfölik egymást,“ — szolt Elemér, betekintve az ablakon.

„Nézd már ez hallatlan, nem egy zenésznőt czibál az a sok himpellér!“

„Amihez nekünk édes kevés közünk van.“

Sándor egyszerre felkiáltott.

„Tyhü! De nekem mégis van egy kis közöm hozzá.“

Azzal magyarázat nélkül beugrott a kávéház termébe; Elemér sietett nyomon követni.

Hát az csakugyan érdekes látvány volt, a mi előttük feltárult.

Egy valóságos esata volt az, a melynek magva egy fehérruhás hölgy körül tömörült: a ki kegyetlen sikongatás között karmolászta a hozzá férközőket, ezek viszont tapintatos modorban különösen hajfonadékánál fogva igyekeztek megfékeznie a habléányt. A támadók csapata vagy hat, beteges megjelenésű fiatal urat számlált, nem sorozva ide néhány fekete kabátos pinzért, a kik bizonynyal a békéltető bizottság szerepére vállalkoztak. Amint azonban ők is részesedtek néhány oldalütésben, feladták a semlegességet és esatazajt hallatva, teljesen bele merültek a harc izgalmainak gyönyörébe. Négy-öt elszántabb habléány — nem tudjuk másként nevezni ezeket a megzénésített hölgyeket — látván társnőjük veszedelmét, segítségére siettek s be furakodván hátulról a küzdő tömegbe, hegedűjökkel meg fuvolájukkal csapkodták a fiatal urak koponyáit.

A gyengébb szívű hölgy zenészek ellenben a sarokba vonulva, harsány hangon rimázkodtak rendőri segítségért.

Sándor minden habozás nélkül a közre szorított leány segítségére sietett s ez igen egyszerűen ment.

A két előrenyújtott karjával befurakodott a tömegbe s azzal szétnyitotta azokat, mint a mikor az ember uszni tanul. Igen hasznos fogás ez hasonló esetben csak két jó kar kell hozzá. A másik pillanatban aztán le volt aratva az a terület, a melyet a Sándor két karja beér. Három kéve feküdt egyszerre a földön, igen jó szabásu fekete ruhában.

(Folyt. köv.)

Betűtalány.

A !!! m r az Au r.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő június 3.

Lapunk 20. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Buday Barna, Apák büne.“

Helyesen fejtették meg: Nikodem Vilma, Gombkötő Margit, Eperjessy Gizella, D. Tóth István, Együd József, Klein Emil, Gombkötő N. János, Vadas István, Aizenpreis Dezső, Faragó Károly, Bodnár Nándor, Gulácsy Lajos, Röth Pál, Mére István, Baráth János, Lengyel József.

A sorshuzásnál Aizenpreis Dezső ur (Dunaföldvár) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Tutsek A.: „Viola története“ cz. regénykötetét küldöttük meg.

Képeinkhez.

A szegedi mezőgazdasági országos kiállítás. A Gazdasági Egyesületek Szövetsége Szegeden f. év szeptember havában Szegeden mezőgazdasági országos kiállítást rendez, a melyre nagyban folynak már az előkészületek. A kiállítás igazgatósága az egész országban egy igen szép hirdetményen teszi közzé a kiállítás megtartását. A hirdetményen levő szép képet Tóth Molnár Ferenc jó nevű festőművész festette meg, a kit már ismernek a „Független Ujság“ olvasói, ő rajzolta ugyanis a karácsonyi mellékletül adott „Venetiar Lencséje“ czimű verses elbeszéléshez a képeket, valamint az ő esetje alól került ki Karikás János bácsi jóízű alakja is. A szegedi kiállítás plakátképét bemutatjuk mai képünkön.

Hentzi eleste. Budavárának bevételéről lapunk más helyén emlékezünk meg részletesen; most bemutatjuk képben azt a jelenetet, midőn a fehérvári kapun behatolt ostromló sereg ellen a várat védő Hentzi tábornok személyesen vezeti seregét. Kemény harc fejlődött ki itt s az áruló Hentzi egy puska-golyótól találva elesik. A csapás végzetszerű. Az

ország ijedten szétriad, a tisztikar a kegyesrend közel fekvő zárdájába menekül Hentzivel, a ki pár óra múlva sebeiben meghalt. Az áruló Hentzi tábornok elestét és a diszterén kifejtett makaes küzdelmet ábrázolja mai képünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

S. G. urnak, Gyula-Fehérvár. A beküldött dolgozatnak sorát ejtjük. Köszönettel fogadunk újabb küldeményeket, de lehetőleg rövideket. — Tóth Károly urnak. 1. A szopós csikót lehet a munkába járó kancza után szabadon is kivinni, azonban vigyázni kell rá, hogy kárt ne tegyen más jószágában. Ha a csikó az idegen ember kukoricza földjébe betaposott, a mezőrendőri törvény értelmében a tulajdonos kártérítésre és pénzbüntetésre ítélhető. Az önre kiszabott büntetést a hatóság joggal róttá ki. Ha a csikó olyan virgoncz és nem marad magától az anyja mellett, legjobb azt az anyjához kötni, lassu munkában való járást a csikó is egész nap kibírja az anyjánál. 2. Annak a kanczának is lehet teje a második csikónál, a melyeknek az elsőnél nem volt. 3. Mindenki teljes joggal elkeritheti a maga földjét épen a határon. Ha e miatt a szemszéd egész a határig szántani nem tud, ezért kártérítést követelni nem lehet. Ha Ön a szántóföldek között kertet csinálna és elkeritené a határig és szomszédja nem tudna az ő földjén szántani, ön szintén nem tartoznék kártérítéssel. — Csiger Demeter urnak. Egészen tiszta és világos a dolog. Az ön bátyja vagyonaát végrendeletileg hagyta magára. A vagyonaát ő maga a feleségétől szintén a végrendelet utján örökölte. Semmi féle rokon ezt az örökösödést meg nem támadhatja és a vagyona önön kívül igényt nem tarthat. Amennyiben a vagyona fele még nincs az ön nevére írva, ugy a végrendelet alapján az örökösödés beszavatozását kérje a járásbiróságnál, aminek megtörténte után a telekkönyvi átíratás megtörténhetik. Azért, mert az örökölt vagyona még nincs az ön nevére írva, senki abból részt nem követelhet. Mindenesetre azonban ezt csak egy jó megbízható ügyvéd utján kell végeztetni. Magánlevélben nem válaszolhatunk. Bélyegét a mentőknek adtuk. — Still József urnak. Annyi baját sorolta fel jószágainak, hogy azokra a távolból tanácsot nem adhatunk, hanem érdemesebb, hogy a lévai állatorvost kérdezze meg, csak az tud segíteni, ha látja az állatokat. Ha borját szoptatás nélkül akarja fölnevelni, ezt könnyen teheti, se a borjunak, se a tehénnek nem lesz baja. Csak arra ügyeljen, hogy a leelés után 2-3 napig a borjas tehén tőgyét kiszopja a borju, mert ez nagyon jó hatással van a borju kitisztolására. Azután már a tehenet ki lehet fejni, a borjut pedig az itatásra rászoktatni.

Budapesti placzi árak.

Budapest, május hó 27-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76-81 kg tiszavidéki 8.95 frttól 9.70 frtig, pestvidéki 8.85 frttól 9.60 frtig, fehérmegyei 8.90 frttól 9.60 frtig, bácskai 9.10 frttól 9.30 frtig, bánási 8.80 frttól 9.50 frtig.

Rozs 70-72 kg. 6.40 frttól 7.20 frtig.
Árpa: takarmánynak 60-62 kg. 5.80 forinttól 6.30 frtig
égetni való 62-64 kg. 6.30 frttól 6.50 frtig, sörfőzdei 64-66 kg
6.80 frttól 7.20 frtig.

Zab 39-41 kg. 5.75 frttól 6.20 frtig.

Tengeri 78-82 kg. 4.30 frttól 4.55 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	14.80	14.20	14.60	13.60	12.40	11.70	10.90	9.70	5.90

Buzakorpa, finom 4.50-4.60, durva 4.70-4.50 frtzsákkal együtt
Egyéb magvak: mák 30-32 frt; bab fehér nagyszemű
6.50-6.80 frt, apró 7-7.20 frt, tarka 6-6.40 frt, lenese 12-18 frt.
borsó héjas 12.00-16.00 forint, köles 4.00-4.10 frt, kendermag
11.50-12.00 frt, repce 11.25-11.75 frt. lóhere 42-52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.20-3.30 frt, muhar 3.10-3.50
forint, zsupszalma 1.60-1.90 frt, alomszalma 1.20-1.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörér
317-355 frtig; középminőségűért 275-295 frtig; gyenge minő-
ségűért 210-240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű.
mm.-ként élőszulyban 29-32 frtig, hizott magyar és tarka ökör
középminőségű 24-29 frtig. Fejős tehén, magyarfajt 20-31
forintig, tarka 24-28 frtig mmként. Élő borju 1 kgr. élő-
szulyért fizetnek minőség szerint 32-44 krt. Vágott borju 1 kgr.
husszulyért fizetnek 54-58 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 18.00-21.00 frt, feljavított
juh 20-21 frt, kiverő juh 16.00-18.00 frt, kecske 13-15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4%, és
45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300-380 kgr. nehéz ser-
tésért 50-51 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig
49-50 frt. — Szalonna 58-62.

Budapesti központi vásárarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.20-1.60, csirke 0.60-1.20
kappan 2.60-3.00 frtig, pulyka 4.20-6.30 frtig.

Tojás. 1 láda 26.00-27.00 frtig, meszes 00-00 frtig, tea-
tojás 100 drb 2.00-2.20.

Tejtermékek. Teavaj 2 frt, főzővaj 80 kr., turó 12 kr.
kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 2.00-4.00, 1 mmázsa
1.60-3.00, Petrezselyem 100 kötés 2.00-4.00, 1 mmázsa 1.60-
4.00, zeller 100 drb 1.20-2.80, karalábé 1.20-1.50, vöröshagyma
100 köt. 0.00-0.00, 1 mmázsa 3.50-6.00, foghagyma 100 köt.
0.00-0.00, 1 mmázsa 24-28, vörösrépa 100 drb 1.20-1.80,
fehérrépa, fejeskáposzta 6.0-12.00, kelkáposzta 100 darab
1.00-2.00, vörös káposzta 6.00-12.00, fejessaláta 1.20-2.00,
kötött saláta 0.00-0.00, burgonya, rózsa, 1 mmázsa 1.60-2.00,
sárga 1.80-2.40.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Szecséplők

Pontos cím:

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

Borpresek

Ekek

Vetőgépek

*Magyar
kölcsönös állatbiztosító társaság
mint szövetkezet*

Budapest, VII., Erzsébet-körút 27.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

lovak és szarvasmarhák

elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

KÁRTÉRITÉSI IGÉNYE FENNÁLL:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszervágást kénytelen elrendelni.

A DIJAK RENDKIVÜL MÉRSÉKELTEK.

Az intézet élén állanak: Báró **Sztojanovits György** földbirtokos, elnök, báró **Ambrózy Gyula** földbirtokos, gróf **Bethlen Balázs** es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. **Béldy László** országgy. képviselő, földbirtokos, **Chernel György** es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró **Jósika Gábor** es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf **Korniss Károly** főrendiházi tag, földbirtokos, báró **Nyáry Béla** es. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf **Ráday Gedeon** földbirtokos, dr. **Simay Aladár** a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. **Tetőtleni Ármán** ügyvéd, **Tahy István** es. és kir. kamarás, a pestmegyei gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, **Zalesky Jenő** földbirtokos, dr. **Pajor Ignác** földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Magyar élelmiszerszállító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 427

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 20. sz.

Sertésbizományi üzlet

Sürgőnyezim: Consum, Budapest. Telefon 25—02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti.

Elvállalja Kőbányai szállásain a sovány sertések kihizlását és gondozását.

Közelebb értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

Kossuth-Emlék.

Kossuth Lajos élete folyása. 18 szép képpel. Szerkesztette: CLAIR VILMOS. Megrendelhető a „Független Ujság” kiadóhivatalánál:

fűzött péld. 20 kr., kötött péld. 30 kr.
bérmentes küldéssel együtt.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

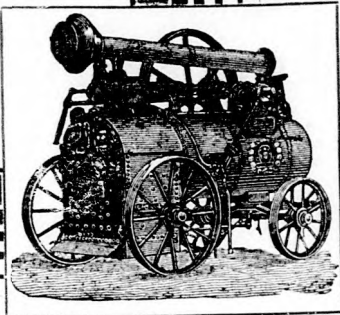
Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATAMBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeséplő garnitúrákat „Compound” lokomobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földművelési eszközt, jól kijavított lokomobilokat és cséplőgépeket különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek.

Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési ezélokra.

Szőlő-permetezők és szénkéneg fecskendők.

„Millennium” arató- és fűkaszalógépek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek ezidei első sorozata június hó 28., 30. és július 4.,
 5. és 6-án tartatik meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással
 szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 ezelőtt **PFANHAUSER**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A legfontosabb vé-
 dekező eszközök a szőlő-
 pusztítás megakadályo-
 zására a

V. Vermorel villefranche-i

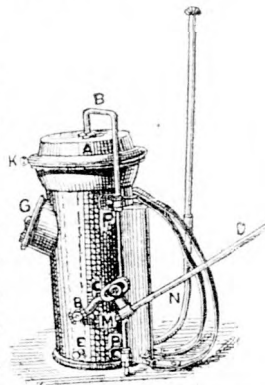
világhírű czég gyártmá-
 nyai, melyek **kizáróla-
 gos** képviselői vagyunk
 Magyarországra.

AUSSIGI

Ia **RÉZGÁLICZ**

jegecsekben, vegytiszta
 a peronospora elleni vé-
 dekezésre, általunk száll-
 litva és igazolványunk-
 kal ellátott küldeménye-
 ket a M. Á. V. körül-
 belül **40%** díjkedvez-
 ménnyel szállítják.

Szuperfoszfát,
kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak,
szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 21,

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.